

Kraków, 21 kwietnia 2017 r.

Stowarzyszenie Autorów ZAiKS
Dyrekcja Generalna
ul. Hipoteczna 2
00-092 Warszawa

**Stanowisko Klubu Jagiellońskiego
w sprawie wezwania do zaprzestania naruszenia dóbr osobistych
i usunięcia skutków naruszeń**

Działając w imieniu Stowarzyszenia Klub Jagielloński w odpowiedzi na wezwanie Stowarzyszenia Autorów ZAiKS z dnia 13 kwietnia 2017 r., otrzymane w dniu 18 kwietnia 2017 r., niniejszym podnosimy, iż roszczenia kierowane w stosunku do naszego Stowarzyszenia uznajemy za niezasadne.

Prezentowana na stronach www.cakj.pl publikacja „W czym interesie? Funkcjonowanie Organizacji Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi w Polsce Raport 1/2017” w naszej ocenie nie narusza tak dobrego imienia, jak i renomy Stowarzyszenia Autorów ZAiKS. Związek między mankamentami w funkcjonowaniu OZZ w Polsce a działalnością ZAiKS, która miałaby wytwarzać przekonanie przypadkowych czytelników, że Stowarzyszenie ZAiKS jest organizacją „patologiczną”, a tym samym pozwalałaby na skuteczne podnoszenie roszczeń, w rzeczywistości nie występuje.

Wskazywane w treści pisma i powszechnie dyskutowane dysfunkcje związane z działalnością OZZ wynikają w naszej ocenie z błędnej konstrukcji systemu, krytyki którego w niektórych aspektach raport dotyczy. Publikacja zawiera zebrane w jednym miejscu głosy krytyczne podnoszone przez różne środowiska: w tym użytkowników, jak i niektórych uprawnionych z tytułu praw autorskich oraz praw pokrewnych. Niemniej, już we wprowadzeniu do raportu znajduje się podkreślenie wagi OZZ, jak również wskazanie, że celem publikacji nie jest zanegowanie celowości istnienia OZZ, gdyż mogą one pełnić istotną rolę w demokratycznym państwie prawa poprzez działania na rzecz ochrony praw własności intelektualnej. Autorzy zwracają także wprost uwagę na ekonomicznie korzystną rolę tych podmiotów w redukcji kosztów transakcyjnych.

Nie można jednak uznać istniejącego systemu zbiorowego zarządzania prawami autorskimi za funkcjonujący prawidłowo, skoro wymagał on interwencji ustawodawcy europejskiego. Parlament i Rada UE w swojej dyrektywie 2014/26/UE z dnia 26 lutego 2014 roku – które nie została jeszcze implementowana w Polsce – wprost opisuje istniejące dysfunkcje, które prowadzą do trudności w wykonywaniu przez uprawnionych „przysługujących im praw, oraz do nieefektywnego zarządzania finansowego pobranymi przychodami.” A dalej, iż: „problemy związane z funkcjonowaniem OZZ prowadzą do niewydolności w eksploatacji praw autorskich i praw pokrewnych na rynku wewnętrznym, ze szkodą dla członków organizacji zbiorowego zarządzania, podmiotów uprawnionych i użytkowników.”

Nasza publikacja nie rości sobie prawa do bycia analizą wyczerpującą całość rozbudowanej i często skomplikowanej materii, w jakiej funkcjonują OZZ. Publikacja nie jest również poświęcona w szczególności żadnej z OZZ. Natomiast jako publikacja krytyczna skupia się na mankamentach działania organizacji w ogóle i w sposób zwarty punktuje podstawowe mankamenty systemu OZZ z pozycji nie tyle prawnych, co przede wszystkim ekonomicznych oraz socjologicznych. Prawdą jest przy tym, że jest to głos krytyczny i poszukujący rozwiązań dla zidentyfikowanych problemów, w tym operując konkretnymi przykładami, stanowiący przy tym zachętę do dalszej dyskusji – na drodze wolnej wymiany zdań – a nie batalii sądowych.

Fakt publikacji raportu pozwala również Państwu dotrzeć z prezentowaniem swojego stanowiska do szerszej niż dotychczasowej grupy odbiorców, co mogą Państwo wykorzystać – i wykorzystują,

publikując polemiki na swoich stronach internetowych – w celach związanych z pogłębianiem świadomości praw i obowiązków wśród uprawnionych oraz ogółu obywateli.

Niestety, w związku z cyklem wydawniczym oraz zamknięciem publikacji do druku przed upublicznieniem informacji o rozwiązaniu kwestii należnych tantiem związanych z organizacją i przebiegiem Światowych Dni Młodzieży, nie znalazła się ona w pierwszej wersji raportu. Wykazując jednak dobrą wolę oraz dążąc do jak najpełniejszego oddania stanu faktycznego w obrębie opisywanej materii, opublikowane zostało drugie, poprawione wydanie raportu, uwzględniające powyższy fakt. Taka wersja raportu będzie przez nas dystrybuowana w przyszłości. Jednocześnie podtrzymujemy stanowisko, że fakt utrzymującej się w opinii publicznej przez wiele miesięcy niepewności co do zakresu i wysokości należnych tantiem, w naszym przekonaniu nie świadczy o prawidłowym funkcjonowaniu systemu zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w Polsce.

Pragniemy jednocześnie nadmienić, że źródłem informacji o wysokości oczekiwanej od organizatorów ŚDM zapłaty był m.in komunikat ze strony Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (<http://www.mkidn.gov.pl/pages/posts/oswiadczenie-mkidn-dot.-oplat-za-odtworzenie-utworow-muzycznych-podczas-sdm-6525.php>), w którym podano iż „Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymało informacje, że Stowarzyszenie Autorów ZAIKS oczekuje od organizatorów Światowych Dni Młodzieży wielomilionowych opłat za publiczne odtwarzanie utworów muzycznych podczas koncertów, spektakli teatralnych i innych wydarzeń artystycznych, które miały miejsce podczas ŚDM.” Podobne informacje pojawiały się także w licznych – nieprostowanych – materiałach medialnych. Czy analogiczne kroki natury prawnej zostaną przez Państwa w najbliższym czasie podjęte także wobec ww. podmiotów, w tym wobec MKiDN?

Z przykrością musimy również stwierdzić, że w naszej ocenie wysuwanie przez Państwa tak daleko idących roszczeń nieadekwatnych i nieproporcjonalnych nawet w stosunku do wysuwanych zarzutów ma być może służyć wywarceniu presji na nasze Stowarzyszenie i zmierzać w rzeczywistości do blokowania jakiegokolwiek dyskusji publicznej w przedmiocie ewentualnych reform systemu OZZ w Polsce.

W tym miejscu z całą mocą podkreślamy, iż publikacja ta powstała z własnej inicjatywy Klubu Jagiellońskiego i naszych ekspertów. Zaprzeczamy sugestiom, które pojawiają się ze strony przedstawicieli środowiska OZZ, iż publikacja ta powstała na zlecenie podmiotów zewnętrznych lub w sposób skoordynowany przedstawia tezy będące na rękę jakiejś grupie podmiotów rynkowych. Podobnie jak zdecydowana większość publikacji Centrum Analiz Klubu Jagiellońskiego ma charakter misyjny, sfinansowana została ze środków własnych Centrum Analiz, a jej celem jest kształtowanie porządku prawnego i debaty publicznej w duchu prymatu dobra wspólnego. Wszelkie publikacje tworzone we współpracy z podmiotami zewnętrznymi są przez nas wyraźnie oznaczane, a nazwy ewentualnych parterów – wskazywane w treści publikacji. W przypadku raportu „W czym interesie?” nie zaistniała taka sytuacja. Sugestie, jakoby było inaczej, godzą w dobre imię Klubu Jagiellońskiego jako niezależnego ośrodka prowadzącego działalność ekspercką w przestrzeni publicznej.

dr Marcin Kędziński
Dyrektor Programowy
Centrum Analiz Klubu Jagiellońskiego

dr Krzysztof Mazur
Prezes Klubu Jagiellońskiego

Do wiadomości:

- 1) Pana Wicepremiera i Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego prof. Piotra Glińskiego
- 2) Pani Poseł Elżbiety Kruk - Przewodniczącej Komisji Kultury i Środków Przekazu Sejmu RP
- 3) Pana Senatora Jerzego Fedorowicza - Przewodniczącego Komisji Kultury i Środków Przekazu RP